

Forsvarsminister
Ine Eriksen Søreide

Deres ref.:

Vår ref.:
15-135tw

Dato:
5. november 2015

Innspill til ny langtidsplan for Forsvarssektoren

Musikernes fellesorganisasjon (MFO) viser til Regjeringens invitasjon om å gi innspill til ny langtidsplan for Forsvarssektoren. MFO vil i denne sammenheng begrense sitt innspill til å dreie seg om Forsvarets Musikk.

Den foreslåtte modellen som følger av Forsvarssjefens fagmilitære råd (FMR) vil gi omfattende endringer sammenlignet med dagens struktur og vil etter MFOs syn ha en rekke betydelige negative konsekvenser. Det mest åpenbare er at antallet faste utøvende musikerstillinger i Forsvaret og i Norge for den saks skyld blir redusert med 63. Dette i seg selv er uttrykk for en negativ holdning til kultur og musikkliv som MFO ikke kan stille seg bak. I tillegg går FMR i motsatt retning av hva et samlet Storting i sin tid sluttet seg til, jfr. anbefalingene fra Stortingsmelding 33 (2008 -2009) *Kultur å forsvare*. Stortingsmeldingen fastslo at strukturen med fem korps skulle beholdes, besetningen i korpene skulle styrkes og korpene skulle få tilført økte midler med henblikk på en videreutvikling av driften. Videre pekte Regjeringen på at korpene både skulle satse videre på publikumsrettede aktiviteter, styrke korpens kunstneriske uttrykk og repertoar og i større grad ivareta Forsvarets egne behov knyttet til seremonielle aktiviteter og utvikle korpens samarbeidsnettverk med sivile aktører.

Helt tilbake til begynnelsen av 1600 - tallet ble det i Norge opprettet tamburer ved festningene. Fire av dagens korps ble opprettet i 1818 og Kongelige norske marines musikkorps ble opprettet ved kongelig resolusjon i 1820. Militærmusikken og Forsvarets Musikk har med andre ord en lang tilhørighet og historie i Norge og er derfor en viktig kultur - og tradisjonsbærer. Den musikalske og kulturhistoriske arven som korpene representerer står for viktige verdier og kjennetegn i Forsvaret så vel som i det sivile samfunnet.

MFO vil peke på at i dag spiller Forsvarets fem profesjonelle korps en svært betydningsfull rolle i Forsvaret. Korpene har hatt en formidabel kunstnerisk utvikling gjennom de siste 25 årene og er nå blant de fremste og beste i verden. Ikke minst skyldes dette de mange høyt utdannede og meget dedikerte musikerne som er ansatte der. Siden omstruktureringen i 2003 da de militære korpene ble redusert til fem fra syv har det vært et sterkt fokus på tilhørigheten til det øvrige Forsvaret. Etterspørselen etter oppdrag innad i Forsvaret har økt, og de ulike korpene har også dyrket fram større fleksibilitet mht. størrelse og ensembler med blant annet henblikk på å gjøre seg enda mer anvendbar innad i Forsvaret. De fem korpene utgjør i dag 184 årsverk, hvorav 153 er utøvende musikere. Etterspørselen etter musikk har i løpet av de siste årene økt og i dag gjennomfører korpene omlag 700 konserter og oppdrag til sammen.

Dagens korpsstruktur sikrer en regional tilknytning og bidrar til at Forsvaret også er en viktig bidragsyter i kulturlivet rundt om i landet. Strukturen gjør at korpene enkelt kan ivareta regionale og lokale oppgaver og behov av ulik art, militære som sivile, og i sum har korpene

et fortrinn i og med at de er landsdekkende. Forsvaret får en tilstedeværelse og synlighet i hele landet. Etter MFOs oppfatning er dette vesentlige og viktige verdier og effekter som følge av dagens struktur. Korpsenes bidrag er også knyttet til å forsterke militær profesjonsidentitet og til økt rekruttering. Forsvarsmusikken er en selvsagt bidragsyter under seremonier og aktiviteter av ulik format, deriblant ivaretagelse av veteraner. Behovet for felles plattform gjennom symbolhandlinger og seremonier, er etter MFOs oppfatning stadig viktigere for et Forsvar som i større grad enn før befatter seg med kompliserte oppdrag både i inn - og utland.

I tillegg til oppgavene som Forsvarsmusikken utfører innad i Forsvaret, deriblant Militære samarbeidsprosjekt, er også Forsvarsmusikken en betydelig bidragsyter opp imot det sivile samfunnet. For mange vil nettopp Forsvarsmusikken være det første og kanskje det eneste møte med Forsvaret. I så henseende spiller Forsvarsmusikken en avgjørende rolle mht. omdømmebygging og kommunikasjon med befolkningen og til profilering av Forsvaret. Man kan si at Forsvarsmusikken er et bindeledd mellom Forsvaret og det sivile samfunnet. En ny samlokalisert korpsstruktur vil etter vårt syn kunne være direkte ødeleggende for dette samspillet, og MFO er redd for at en sentralisering med ambulerende og turnerende korps i liten grad vil kunne veie opp for oppgavene og behovene som nevnt ovenfor.

MFO kan ikke se at det finnes musikkfaglige argumenter som støtter omleggingen og modellen som Forsvarssjefen tar til orde for. MFO leser i denne sammenheng FMR *kun* som et råd knyttet til behovet for kostnadsreduksjoner, og det er derfor god grunn til å stille spørsmålsteget ved om en ny modell i det hele tatt vil gi økonomiske innsparende effekter.

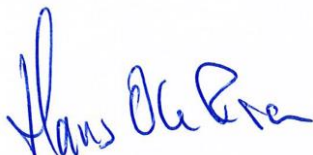
I dag bruker Forsvaret om lag 140 millioner på Forsvarets Musikk, dette utgjør en beskjeden del av det samlede budsjettet for Forsvaret. FMR har ikke sannsynliggjort hvorvidt en samlokalisering med ett stort korps på inntil 100 årsverk inklusive administrasjon vil gi innsparende effekter da det ikke er redegjort for konsekvensene av samlokalisering. Bare avgangsstimulerende kostnader er stipulert til 200 millioner kroner jf. rapporten til McKinsey. I tillegg vil en samlokalisering i for eksempel hovedstaden måtte påregne betydelige økonomiske midler til oppgradering av relevant bygningsmasse, alternativt må det investeres og bygges et helt nytt prøve - og konsertlokale. Etter MFOs oppfatning krever et samlokalisert korps med 90 musikere *en* stor prøve - og konsertsal med plass til minst 60 musikere. I tillegg må det tilrettelegges for mindre prøvesaler for å kunne optimalisere driften med tanke på parallelle produksjoner. Videre vil det være behov for et betydelig antall øvingsrom, lagringsplass for instrumenter, areal til notearkiv og administrasjon. Et slikt bygg finnes ikke i dag, og med dagens tomte - og byggepriser i Oslo vil en slik investering kreve betydelige økonomiske ressurser. Et moderat anslag vil være opp imot 1 milliard. I tillegg vil man få alle utfordringer med midlertidige løsninger før et slikt hus er på plass.

Det har heller ikke blitt drøftet eller synliggjort hvilke konsekvenser en samlokalisering vil ha å bety for Forsvarsmusikkens svært viktige regionale tilhørighet og rolle, ei heller har FMR tatt høyde for at det ved en samlokalisering må påberegnes betydelige utgifter knyttet til reise og turné hvis den regionale tilhørigheten ønskes forsøkt opprettholdt på samme nivå som i dag. MFO er redd for at en samlokalisering vil få betydelige negative effekter mht. omfanget av regionale oppdrag. Det er grunn til å anta at reiseutgiftene knyttet til en ny samlokalisert modell vil bli betydelige. Reiseutgifter vil bli satt opp imot andre hensyn, og en konsekvens kan være at mange av dagens militære seremonier og oppstillinger rundt om i landet i vesentlig grad vil miste sin nåværende form og *verdighet* ved at Forsvarets Musikk ikke lenger kan påregnes å delta. Forsvaret vil dermed gå glipp av en viktig aktør knyttet til egne seremonielle behov. MFO er dessuten redd for at Forsvarets kontakt med det sivile samfunnet vil bli skadelidende.

MFO vil også peke på at Korpsene spiller en meget betydningsfull rolle i *hele* landet. Forsvarsmusikken er ikke bare en stor arbeidsplass for norske musikere, men også svært viktig for norske dirigenter og komponister. Korpsene er forbilder for mang en ung korpsmusikant og musikkelev. Militærmusikerne er på mange steder også en viktig del av den sivile musikalske infrastrukturen. Det er stor fare for at en samlokaliseringen vil kunne føre til en rasering av det lokale musikklivet, musikerne er høyt kvalifiserte ressurspersoner som det lokale musikk - og kulturlivet har stor glede og nytte av. I tillegg er det også verdt å nevne at korpsene er en viktig arbeidsplass for mange frilansmusikere. En nedbemannet og sentralisert modell vil gi færre arbeidsoppgaver også for denne gruppen.

Avslutningsvis vil MFO understreke at korpsene også i framtiden bør være en viktig del av Forsvaret og gis mulighet til å utøve sitt ansvar som viktig kultur - og tradisjonsbærer. Skal dette opprettholdes og utvikles, bør Forsvarets Musikk etter MFOs oppfatning sikres en framtid som Stortingsmelding 33 la opp til og som et samlet Storting i sin tid sluttet seg til. FMR peker i så henseende i helt feil retning. Som nevnt før antar MFO at Forsvarssjefen har beregnet en betydelig kostnadsbesparelse ved sitt forslag. Likevel bør man ut fra helhetsbildet i forhold til omstillingskostnader, EBA-investeringer og økte reiseutgifter stille spørsmålet om Forsvaret overhodet sparer noe på denne omstillingen. Og da er ikke den positive merverdien av den kulturelle omdømmebygging som korpsene tilfører Forsvaret tatt med i regnestykket. De potensielle innsparingene ved å rasere en av landets eldste og viktigste musikkinstitusjoner kan ikke måle seg med skadevirkningene dette vil ha både for Forsvaret og for det sivile musikklivet. Ifølge Forsvarsministeren skal det nå gjøres en grundig vurdering av de tiltakene som er foreslått. MFO forventer at argumentene for å opprettholde Forsvarets musikk på dagens nivå, og til og med bygge ut korpsene i tråd med tidlige anbefalinger, blir like grundig vurdert i det videre arbeidet.

Med vennlig hilsen,

Hans Ole Rian

Forbundsleder
Musikernes fellesorganisasjon